

RECENZJA

**dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego oraz współpracy międzynarodowej
w postępowaniu habilitacyjnym dr. Krzysztofa OGOŃSKIEGO w dziedzinie nauk społecznych,
w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie**

dokonana na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*
(Dz. U. z 2022 r., poz. 574, z późn. zm.)

podstawę formalną do wykonania niniejszej recenzji stanowi uchwała Rady Dyscypliny Naukowej Nauki
o Bezpieczeństwie Federacji Akademii Wojskowych z 16 grudnia 2022 r. nr 67/2022.

1. Podstawowe dane o kandydacie

Kandydat do stopnia naukowego doktora habilitowanego Pan dr Krzysztof Ogonowski w 1993 r. uzyskał w Wyższej Oficerskiej Szkole Lotniczej w Dęblinie dyplom inżyniera-dowodcy w specjalności ogólnosztabowej i stopień wojskowy podporucznika. Po ukończeniu studiów inżynierskich pełnił zawodową służbę wojskową w latach 1993-1999 w 11 Pułku Lotnictwa Myśliwskiego Wrocław-Strachowice, na stanowisku Kierownika Laboratorium Obiektywnej Kontroli Lotów. W 1999 r. uzyskał dyplom magistra w specjalności: podstawy elektroniki i informatyki na Wydziale Matematyki Fizyki i Chemii Uniwersytetu Opolskiego w Opolu. W trakcie służby wojskowej pogłębiał nie tylko wiedzę specjalistyczną na licznych kursach specjalistycznych, ale także gruntownie poznał podstawy bezpieczeństwa i obronności oraz zasady operacyjnego i taktycznego użycia sił w konfliktach zbrojnych. Następny etap jego zawodowej kariery związany jest ze szkolnictwem wojskowym na różnych stanowiskach dydaktycznych i dydaktyczno-naukowych oraz służbowych w Wyższej Szkole Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie w latach 1999 do 2018, a po jej przekształceniu w 2018 r. w Lotniczej Akademii Wojskowej, gdzie dalej kontynuuje swoją pracę badawczo-dydaktyczną. Uczelni wyższej zajmował między innymi stanowisko: wykładowcy; starszego wykładowcy. Finalnym efektem tego okresu działalności habilitanta było przeprowadzenie badań oraz opracowanie rozprawy doktorskiej pt. *Analiza kinematyki i dynamiki systemu naprowadzania bomby lotniczej wykorzystującej sterowaną platformę giroskopową* i po pomyślnej jej obronie **uzyskanie 29.09.2011 r. stopnia doktora** nauk technicznych w dyscyplinie: mechanika, w specjalności: technika uzbrojenia na Wydziale Mechatroniki i Budowy Maszyn Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach.

Tym samym spełniony został wymóg posiadania stopnia doktora (wymaganie wynikające z art. 219 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).

W dokumentacji przedstawionej do oceny **nie ma informacji, aby kandydat ubiegał się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego**. Należy zatem sądzić, **że jest to pierwsze podejście kandydata do uzyskania tego stopnia naukowego.**

Umiejętności naukowo-badawcze i uzyskanie stopnia doktora oraz osobiste aspiracje przyczyniły się w 2010 roku do objęcia obowiązków adiunkta w Katedrze Uzbrojenia w Wydziale Lotnictwa w Wyższej Szkole Oficerskiej Sił Powietrznych. Oceniam, że było też znaczącym impulsem do dalszego podwyższania jego wiedzy z zakresu nauk technicznych, bezpieczeństwa powietrznego, co przekładało się na działalność naukową popularyzującą wiedzę o bezpieczeństwie powietrznym. Habilitant pełnił również różne funkcje w uczelni między innymi: zastępcy dyrektora instytutu Bezpieczeństwa Powietrznego (2016); prodziekana ds. dydaktycznych i studenckich (2016-2018) Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki (WBNiL); prodziekana WBNiL (2018-2020); a od 2020 roku pełni funkcję dziekana Wydziału Bezpieczeństwa Lotniczego. Stanowiło to dobrą podstawę merytoryczną do dalszego rozwoju zawodowego oraz do prowadzenia dociekań o charakterze naukowym początkowo w obszarze nauk technicznych, w tym szczególności uzbrojenia lotniczego z interdyscyplinarnym przenikaniem do nauk o bezpieczeństwie, a następnie w naukach o bezpieczeństwie w obszarze bezpieczeństwa powietrznego i narodowego.

Należy stwierdzić, że kariera zawodowa habilitanta ma symptomatyczny dla nauk o bezpieczeństwie charakter, bowiem składa się z okresu działalności służbowej i nabywania praktyki oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych w jednostkach nie mających charakteru naukowego, ale wykorzystujących naukowe podejście do kreowania rozwiązań w bezpieczeństwie lotniczym, a następnie w instytucjach o charakterze badawczo-dydaktycznym – w uczelni wyższej, jaką była Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych i obecnie jest Lotnicza Akademia Wojskowa w Dęblinie.

2. Podstawy prawne i kryteria oceny

Podstawę prawną i kryteria niniejszej oceny osiągnięć naukowych osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego stanowi ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2022 r., poz. 574, z późn. zm.), w szczególności wymagania określone w art. 219 ust. 1 pkt 1 i 2.

Ponadto uchwała Rady Dyscypliny Naukowej Nauki o Bezpieczeństwie Federacji Akademii Wojskowych z 16 grudnia 2022 r. nr 67/2022 o powołaniu mojej osoby na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym dr. Krzysztofa Ogonowskiego.

Podstawę oceny stanowiła również dokumentacja przesłana przez sekretarza komisji habilitacyjnej dr. hab. Piotra Malinowskiego, a w szczególności:

- wniosek habilitanta o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego;
- scan dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora;
- autoreferat przedstawiający: Posiadane dyplomy, stopnie naukowe. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu. Opis osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy. Informacje o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej. Informacje o osiągnięciach dydaktycznych. Informacje o osiągnięciach organizacyjnych;
- wykaz osiągnięć naukowych stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny;
- scany wybranych publikacji;
- osiągnięcie naukowe w postaci monografii zatytułowanej *Ochrona lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów raketowych*, wydane przez Wydawnictwo Lotniczej Akademii Wojskowej w Dęblinie w 2022 roku (ISBN: 978-83-66514-42-3, DOI: 10.55676/66514-42-3, s.251, ark. wyd. 11,07).

3. Ocena osiągnięć naukowych stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauk o bezpieczeństwie (wymaganie wynikające z art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*)

W przedłożonym do rozpatrzenia wniosku habilitant wskazał jako osiągnięcie naukowe publikację o charakterze monografii (zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2a Ustawy) pt. *Ochrona lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów raketowych*, ISBN: 978-83-66514-42-3, s. 251, (ark. wyd.–11,07), DOI: 10.55676/66514-42-3. Wydana nakładem LAW, Dęblin 2022 r. Monografia otrzymała pozytywne recenzje wydawnicze, wydane przez: gen. bryg. (rez.) pil. dr. hab. Jana RAJCHELA, prof. UPH; płk. (rez.) dr. hab. Konrada DOBIJE, prof. ASzWoj.

Muszę podkreślić, że habilitant podjął się zbadania i zaprezentowania wyników badań bardzo ważnego i niezmiernie aktualnego problemu, jakim jest bezpieczeństwo lotnictwa ze względu na rosnące zagrożenia, niestabilność społeczno-polityczną i eskalację konfliktów

zbrojnych w świecie, a szczególnie na wschodzie Europy. Aktualność tej problematyki wynika również z coraz bardziej ujawniającej się potrzeby sprostania wyzwaniom i zagrożeniom współczesności przez państwo w szczególnie wrażliwych obszarach, jakim jest lotnictwo i ruch lotniczy, a przede wszystkim bezpieczeństwo lotnictwa. Dlatego też opracowania podnoszące zdolność do działania w określonym obszarze, jakim jest tworzenie i wykorzystanie wiedzy do przeciwdziałania oraz zapobiegania zagrożeniom w ochronie lotnictwa cywilnego jest ze wszech miar pożądane. Bowiem w literaturze przedmiotu prezentowane są nieliczne wyniki badań dotyczące ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami przenośnych przeciwlotniczych zestawów raketowych i są one wybiórcze, nie mają kompleksowego charakteru. Oceniam, że podjęte zamierzenie badawcze autora uzupełnia istniejącą lukę badawczą.

Monografia opracowana została w klasycznym układzie i zawiera: spis stosowanych akronimów, wstęp, sześć rozdziałów merytorycznych, podsumowanie, bibliografię, wykaz fotografii, rysunków i tabel oraz załączniki. Polemiczne jest jednak nazwanie bibliografii literaturą oraz spisu akronimów, bowiem w spisie tym obok akronimów również skróty. Razem zaprezentowane rezultaty badań zawarte zostały na 251 stronach w tym 5 stron „wakat”, z tego 220 to tekst zawierający główne treści merytoryczne. Wartościowym elementem są wnioski na zakończenie rozdziałów, które w mojej ocenie podnoszą jakość prowadzonych rozważań.

We *wstępie* zawarto krótką retrospekcją bezpieczeństwa lotniczego, ochrony lotnictwa oraz zagrożeń. Następnie w ramach *elementów metodologii badań* zaprezentowano podstawowe założenia i przebieg badań jako wprowadzenie do zasadniczych treści opracowania. Nie budzi większych wątpliwości przyjęty układ pracy. Jest on spójny oraz skorelowany z treścią monografii.

Autor monografii sformułował cel badań, główny problem badawczy oraz hipotezę badawczą. Muszę jednak podkreślić, że wskazywany słusznie przez habilitanta brak wiedzy w przedmiocie badań (luka badawcza) oraz dążenie do osiągnięcia założonego celu powinno prowadzić do doprecyzowania problematyki badawczej poprzez zidentyfikowanie określonego zestawu pytań badawczych. Pozwala to bowiem ściśle ustalić kierunek dociekań badawczych i ułatwia się rozwiązywanie danego problemu badawczego. W mojej ocenie zastanawiające jest jednak, że autor nie przedstawił takich szczegółowych pytań badawczych.

Cel badań w przedmiotowej monografii (s. 13) zidentyfikowany został jako *...określenie sposobu skutecznej ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami przenośnymi przeciwlotniczymi zestawami raketowymi.*

Natomiast GPB sformułowany został następująco: *Przy pomocy jakich środków skutecznie ochraniać lotnictwo cywilne przed atakami przenośnymi przeciwlotniczymi zestawami raketowymi?*. Sądzę, że jest on jednak zbyt wąsko ujęty, bowiem nie do końca wskazuje np.: na sposoby działania, rodzaje zagrożeń, właściwości środków oddziaływania, sposoby przeciwdziałania zagrożeniom itp., które w zasadzie pojawiają się w treści monografii.

W pierwszym rozdziale pt. *Bezpieczeństwo lotnictwa – instrumentarium pojęciowe* (ss. 17-59) autor identyfikuje terminologię i pojęcia z zakresu przedmiotu badań – bezpieczeństwa lotniczego, który stanowi podstawę do właściwego pojmowania istoty współczesnych zagrożeń lotnictwa cywilnego, terroryzmu lotniczego i specyfiki jego oddziaływania. Takie podejście ma charakter porządkujący w prowadzonych badaniach oraz ułatwia dalsze analizy i oceny, a przede wszystkim zrozumienie istoty problemu, co uznaję za właściwe.

W rozdziale drugim (s. 61-84) zaprezentowane zostały wnikliwe analizy i oceny dotyczące *Charakterystyki wybranych przenośnych przeciwlotniczych zestawów raketowych* (PPZR/ ang. MANPADS). Autor skupił swoją uwagę na trzech przykładowych zestawach: *9K32/9M32 Strzała-2; FIM92 Stinger; 9K310 Igła/9M313 Igła-1*. Zastanawiające jest jednak, dlaczego nie uwzględniono innych zestawów np.: polskiego *Grom, Piorun*, brytyjskiego *Startreak*, czy też izraelskiego *Sungran*. Dużym walorem w tym rozdziale jest przedstawienie przypadków użycia PPZR/MANPADS, które urealniają określone zagrożenia i sposoby oddziaływania na lotnictwo cywilne tego typu broni.

W rozdziale trzecim (s. 85-101) habilitant dokonał identyfikacji, analizy i oceny zagrożeń związanych z użyciem PPZR oraz ocena przygotowania służb ochrony na tego typu zdarzenia., a także sposobów przeciwdziałania zagrożeniom z użyciem MANPADS, w tym także niwelowania skutków zagrożeń. Rozdział ten ma charakter deskryptywny, zawiera również ciekawe oceny autorskie.

W rozdziale czwartym (s. 103-168) przedstawione zostały wyniki badań dotyczące technicznych środków ochrony cywilnych statków powietrznych, które obejmują środki instalowane na samych statkach powietrznych, jak i naziemne ochraniające port lotniczy. Rozdział ten jest ważnym ogniwem łączącym poprzedzające rozdziały z rozdziałem ostatnim, który zawiera propozycje autora identyfikujące kierunki zmian.

W rozdziale piątym (s. 169-191) habilitant dokonał identyfikacji, analizy i diagnozy aktualnego stanu ochrony lotnictwa cywilnego z zaakcentowaniem uregulowań prawnych. Trzeba przyznać, że rozdział ten zawiera bardzo ciekawe oceny i wnioski autorskie dotyczące kluczowych aspektów obecnych rozwiązań.

W mojej ocenie w rozdziałach 1-5 autor na podstawie badań teoretycznych i empirycznych wskazuje na uwarunkowania ochrony lotnictwa cywilnego przed zagrożeniami i atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów raketowych. Sądę, że rozdziały te nie mają jednak wyłącznie charakteru deskryptywnego i diagnostycznego, zawierają bowiem ciekawe oceny i propozycje autorskie. W zamiarach badawczych autora, treści merytoryczne przedstawione w tych rozdziałach stanowić miały kanwę do opracowań o charakterze utylitarnym. Bowiem tworzy on logicznie uzasadnioną podbudowę do zaprezentowania autorskich rozwiązań głównego problemu badawczego.

W rozdziale szóstym (ss. 193-213), mającym charakter prognostyczny, na podstawie badań teoretycznych i empirycznych autor przedstawia koncepcję ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem MANPADS w odniesieniu do elementów zidentyfikowanych w rozdziałach poprzedzających. W ocenie autora ich implementacja pozwoli na *skuteczną ochronę lotnictwa cywilnego przed atakami przenośnymi przeciwlotniczymi zestawami raketowymi*.

Stwierdzam, że poszczególne rozdziały monografii stanowią swego rodzaju kanwę merytoryczną do rozwijania przez autora tez oraz rozważań. Bazują na rezultatach badań i zawierają autorską interpretację znanych, ale i innowacyjnych zagadnień, które autor umiejętnie wkomponowuje i rozwija w procesie diagnozy i prognozy *Ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów raketowych*. Oceniam, że dobrze dobrane przykłady wskazują na szeroką znajomość i doskonałą orientację habilitanta we współczesnych koncepcjach i rozwiązaniach funkcjonujących w sposobach ochrony lotnictwa i zapewnienia bezpieczeństwa lotniczego

Analiza treści poszczególnych rozdziałów wskazuje, iż autor z dużym znanstwem wykazał związki i zależności zachodzące między zagrożeniami a sposobami przeciwdziałania nim. Autor słusznie akcentuje kluczowe znaczenie założeń w formułowaniu i wdrażaniu koncepcji *Ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów raketowych* oraz wskazuje na zasadnicze błędy występujące w praktyce. Należy podkreślić, że autor nie tylko krytycznie odnosi się do zależności i związków, ale przedstawia również postulaty służące eliminowaniu negatywnych aspektów, które powinny spełniać formułowane założenia koncepcji.

W podsumowaniu (s. 215-223) zwarte zostało posumowanie wyników rozpatrywanej problematyki z odniesieniem się do założeń badawczych. Autor zaprezentował również wartościowy katalog ocen i zaleceń, dotyczący ich postępowania w osiągnięciu celów *skutecznej*

ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami przenośnymi przeciwlotniczymi zestawami raketowymi.

W mojej ocenie na uwagę zasługuje bogata wiedza habilitanta dotycząca zaprezentowanych szczegółowych rozwiązań oraz ocen istniejących rozwiązań bezpieczeństwa lotniczego i jego zagrożeń. Szczególnie cenne, uzasadnione merytorycznie i krytyczne są w monografii oceny dotychczasowych rozwiązań i podejść, które należy uznać za reprezentatywne i zapewniające uzyskanie wiarygodnych wyników oraz formułowanych poprawnych wniosków.

W monografii dostrzegłem kilka mankamentów i polemik, muszę jednak podkreślić, że nie umniejsza to jej wysokiej wartości. Bowiem autor, bazując na rezultatach wieloletnich badań, dokonuje stosownych analiz i ocen z uwzględnieniem różnych koncepcji, ale jego koncepcje są ciekawe i innowacyjne w teorii bezpieczeństwa lotniczego. Jest to również opracowanie naukowe, w którym autor prezentuje śmiało oceny, bazując na szerokich badaniach oraz własnych, bogatych doświadczeniach związanych z działalnością zawodową i ekspercką.

Komunikatywny styl, logiczna argumentacja i wyjaśnienia umożliwiają poznanie szeregu kwestii merytorycznych, co w mojej ocenie dodatkowo podnosi wartość publikacji.

Podsumowując ocenę monografii należy stwierdzić, że jest ona wartościowym i samodzielnym opracowaniem bazującym na badaniach naukowych problematyki *ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami przenośnymi przeciwlotniczymi zestawami raketowymi.* Dążenia do tworzenia i utrzymania zdolności kompleksowej ochrony lotnictwa cywilnego, wygenerowane na podstawie wieloletnich badań naukowych prowadzonych przez habilitanta mają znaczącą wartość poznawczą i użyteczną.

Konkludując monografia wnosi znaczny wkład w rozwój nauk o bezpieczeństwie poprzez udaną próbę uporządkowania pojęć i terminologii w obszarze problematyki związanej bezpieczeństwem lotniczym, wskazanie genezy i kierunków przeobrażeń ochrony lotnictwa cywilnego, ustalenie stanu faktycznego oraz weryfikacją uwarunkowań i założeń ochrony lotnictwa cywilnego, zaprojektowanie autorskiej koncepcji kompleksowych zdolności systemu w przeciwdziałaniu atakom z wykorzystaniem przenośnych przeciwlotniczych zestawów raketowych, zaproponowanie szeregu nowych kierunków badań w bezpieczeństwie lotniczym.

W kontekście użytecznym monografia zawiera ciekawe oceny i wnioski, które mogą być wykorzystane w praktyce w celu zapewnienia wysokiej efektywności systemu bezpieczeństwa powietrznego oraz wskazuje kierunki i sposoby dochodzenia do przyszłościowych rozwiązań, z uwzględnieniem zmian w środowisku bezpieczeństwa. Ponadto wyniki zaprezentowane

w monografii mogą być przyczynkiem do dalszych badań i rozwoju teorii oraz praktyki bezpieczeństwa.

W mojej ocenie przedmiotowa monografia jest „mocnym punktem” w dorobku naukowym habilitanta, świadczącym o jego dojrzałości naukowej.

Stwierdzam, że drugi wymóg ustawy został przez dr. Krzysztofa Ogonowskiego spełniony.

4. Ocena istotnej aktywności naukowej (wymaganie wynikające z art. 219 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej:

a) dane nauko metrycznych, sumaryczny współczynnik Impact Factor, sumaryczna punktacja ministerialna, liczba cytowań oraz indeks Hirscha, którymi legitymuje się kandydat:

- Impact Factor – analiza przedłożonego do oceny wykazu opublikowanych prac wskazuje, że habilitant nie ma w swoim dorobku publikacji naukowych Impact Factor. Należy jednak podkreślić, że obszar badaczy habilitanta jest bardzo specjalistyczny i wąski, często mający charakter niejawni. Dodatkowo wiele publikacji autora ma charakter niszowy ze względu na szeroko rozumiane bezpieczeństwo i charakter opracowań. Ze zrozumiałych względów ogranicza to możliwość szerokiego propagowania rezultatów badań i proponowanych rozwiązań szczegółowych.
- Liczba punktów MNiSW wynosi **942** za okres po doktoracie.
- Liczba cytowań publikacji wnioskodawcy, z oddzielnym uwzględnieniem autocytowań: wg. Google Scholar – **11**; autocytowań – 0.
 - Liczba cytowań publikacji wnioskodawcy – indeks Hirscha – 2 wg Google Scholar.

b) autorstwo lub współautorstwo opracowań zbiorowych, katalogów zbiorów, dokumentacji prac badawczych, ekspertyz:

Dr Krzysztof Ogonowski po uzyskaniu stopnia doktora jest autorem 3 monografii oraz współautorem 3, z których do nauk o bezpieczeństwie zaliczam jedynie: 1 monografię i 2 współautorskie, w których ma 80% udziały. A także 5 rozdziałów w monografiach naukowych oraz był współautorem 7 rozdziałów. Opublikował również 1 samodzielny oraz 13 współautorskich artykułów naukowych w tym 8 w j. angielskim wydanych w kraju i zagranicą z których 8 można zliczyć do n. o bezpieczeństwie. Razem 23 publikacje naukowe w n. o bezpieczeństwie.

Habilitant był również członkiem 7 zespołów redakcyjnych monografii i prac naukowo-badawczych. Kierował 2 zespołami badawczymi, których wyniki byłyby publikowane pod jego redakcją naukową. Był również ekspertem w 3 zespołach eksperckich.

Oceniam, że jego publikacje mają charakter opracowań prezentujących wyniki prowadzonych badań indywidualnych, ale również prezentacji wyników prac zespołowych, w których udział habilitanta jest zróżnicowany. Dotyczą one aspektów bezpieczeństwa w wymiarze militarnym, powietrznym, technicznym, zagrożeń i wyzwań współczesności oraz przyszłości.

Stwierdzam, że habilitant po doktoracie opublikował wartościowe pozycje z zakresu nauk o bezpieczeństwie, będąc twórcą współczesnego spojrzenia na wiele zagadnień i problemów bezpieczeństwa, w tym szczególnie w wymiarze bezpieczeństwa powietrznego i infrastruktury naziemnej. Pozwala to sformułować wniosek o **istotnej aktywności naukowej**.

c) kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach:

Habilitant nie kierował międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi. Natomiast uczestniczył lub uczestniczy w 4 projektach krajowych:

- Pierwszy w latach 2019-2020 – kierownik zadania badawczego. Projekt „*Systemy zabezpieczające lotnictwo cywilne przed terrorystycznymi atakami przenośnymi zestawami przeciwlotniczymi*”, realizowany w ramach utrzymania potencjału badawczego z dodatkowych środków przyznanych na rok 2018.
- Drugi w latach 2021-2022 – członek zespołu ds. strategii naukowej Federacji Akademii Wojskowych oraz zespołu ds. określania kierunków rozwoju naukowego Federacji Akademii Wojskowych – Projekt „*Wspieranie procesów konsolidacji uczelni*” nr POWR.03.04.00-00-P005/17 realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Umowa o powierzenie grantu nr MEiN/2021/27/DIR/KON zawarta między AMW a Ministerstwem Edukacji i Nauki. Zakończenie projektu 30.10.2022
- Trzeci 2021-2023 – Przewodniczący zespołu inicjującego. Projekt „*Naukowo-Sportowy Piknik Lotniczy*” nr SONP/SP/512261/2021 realizowany w ramach programu „*Społeczna odpowiedzialność nauki*” zawarty między Lotniczą Akademią Wojskową a Ministerstwem Edukacji i Nauki. Zakończenie projektu – 2023.

Sądzę, że udział w tych projektach wpłynął na podniesienie jakości prowadzonych przez habilitanta badań, a uzyskane wyniki zostały spożytkowane w praktyce.

Stwierdzam, że habilitant wykazuje w tym zakresie przeciętną aktywność i ma mały dorobek w realizacji projektów, nie wykazuje przy tym udziału w realizacji projektów międzynarodowych.

d) najważniejsze czasopisma, w których kandydat publikował swoje prace naukowe:

Habilitant publikował swoje prace różnych czasopismach (6) do najważniejszych należy zaliczyć: ZN Akademii Marynarki Wojennej, ZN WSOSP, Scientific Journal of Silesian University of Technology, Kaunas University of Technology, Safety&Defense Scientific and Technical Journal, Aviation and Security.

e) wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych:

Habilitant wygłaszał referaty na konferencjach i seminariach (14), z których w mojej ocenie na uwagę zasługują następujące:

- Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Inżynieria Ruchu Lotniczego 2018” – udział i wygłoszenie referatu pt. *„Zapobieganie wypadkom w transporcie lotniczym poprzez wykorzystanie danych z pokładowych rejestratorów parametrów lotu”*. Politechnika Warszawska, Słubice 17-18.04.2018.
- VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa: „Bezpieczeństwo w portach lotniczych i morskich” – udział i wygłoszenie referatu pt. *„Ochrona lotnictwa cywilnego – stare rozwiązania, nowe zagrożenia”*. LAW, Dęblin 24-25 X 2018.
- XIV Międzynarodowa Konferencja i Wystawa „Lotnictwo nowej generacji – strategie, technologie, rozwiązania” – udział i wystąpienie posterowe nt. *„Wpływ nowoczesnych technik stosowanych w lotnictwie na bezpieczeństwo narodowe”*. LAW i Zarząd Targów Warszawskich S.A., Warszawa 12.10.2019.
- IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo portów morskich i lotniczych.” – udział i wygłoszenie referatu pt. *„Ochrona przed przenośnymi przeciwlotniczymi zestawami raketowymi w obrębie cywilnych portów lotniczych”*. AMW, Gdynia 24-25.10.2019.
- XV Międzynarodowa Konferencja i Wystawa „Lotnictwo nowej generacji” – udział i wygłoszenie referatu pt. *„Koncepcja systemu zabezpieczającego lotnictwo cywilne przed użyciem MANPADS”*. Lotnicza Akademia Wojskowa i Zarząd Targów Warszawskich S.A., Warszawa 12.10. 2020.
- V Konferencja naukowa „Prakseologia w naukach o bezpieczeństwie”, Akademia Kaliska im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, wystąpienie i referat pt. *„Przeciwdziałanie aktom bezprawnej ingerencji w porcie lotniczym. Ocena możliwych środków ataku i stosowanych środków ochrony”*. Kalisz 18-19.11.2021.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że zakres tematyczny wygłoszonych referatów w pełni obejmuje obszar zainteresowania naukowego habilitanta, który w procesie rozwoju naukowego ogłaszał uzyskane wyniki badań cząstkowych przed szerszym gronem odbiorców

w trakcie debaty naukowej. Ponadto tematyka ściśle wkomponowana jest w zakres nauk o bezpieczeństwie.

Pozwala to sformułować wniosek o **istotnej aktywności naukowej** i właściwym merytorycznym przygotowaniu habilitanta do samodzielności naukowej.

f) udział w międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych konferencji:

Habilitant wykazał, iż brał udział po doktoracie w ponad 30 konferencjach międzynarodowych i krajowych oraz aktywnie uczestniczył w komitetach naukowych i organizacyjnych 26 konferencji.

Pozwala to sformułować wniosek o **istotnej aktywności naukowej** w tym obszarze.

g) odbyte staże w instytucjach naukowych lub artystycznych, w tym zagranicznych, z podaniem miejsca, terminu, czasu trwania stażu i jego charakteru.

Habilitant wykazał, iż uczestniczył w stażach zawodowych w Polsce (2) i za granicą (1):

- 02-13.08.2021 oraz 17-19.11.2021 – staż naukowy w Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Wydziale Nauk Społecznych w Instytucie Nauk o Bezpieczeństwie, Kalisz.
- 11-15.10.2021 – staż naukowy w Wydziale Nauk Wojskowych i Szkolenia Oficerskiego w Narodowym Uniwersytecie Służby Publicznej (*National University of Public Service, NUPS*) Budapeszt, Węgry.

h) uczestnictwie w programach europejskich lub innych programach międzynarodowych.

Habilitant wykazał, iż uczestniczył:

- w okresie 01.10.2016-30.09.2017 – jako koordynator wydziałowy Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych Programu ERASMUS+.
- Jako członek grupy implementacyjnej programu EMILYO (*Initial Group of the European Initiative for the Exchange of Military Young Officers*) oraz projektu Międzynarodowego Semestru Sił Powietrznych (Line of Development, LoD-12 - International Air Force Semester);
- w okresie 11-15.10.2021 – w szkoleniu w ramach programu Erasmus+ w Wydziale Nauk Wojskowych i Szkolenia Oficerskiego w Narodowym Uniwersytecie Służby Publicznej (*National University of Public Service, NUPS*) w Budapeszcie. Węgry.

i) udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism:

Habilitant aktywnie uczestniczy w:

- radzie redakcyjnej (Editorial Board) czasopisma *Safety & Defense - Scientific and Technical Journal*, ISSN: 2450-551X, Wydawnictwo Fundacji Nauka dla Bezpieczeństwa "ANDARTA", Warszawa;
- radzie naukowej czasopisma *Aviation & Security Issues*, ISSN: 2720-197X, Wydawnictwo LAW, Dęblin. Jest zastępcą redaktora naczelnego tego czasopisma;
- radzie naukowej czasopisma „*Prace naukowe studentów Lotniczej Akademii Wojskowej*”, ISSN: 2720-5568, Wydawnictwo LAW, Dęblin.

Pozwala to sformułować wniosek o **istotnej aktywności naukowej** w tym obszarze.

j) członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych:

Habilitant wykazuje członkostwo Polskim Towarzystwie Geopolitycznym.

k) udział w zespołach eksperckich i konkursowych:

Habilitant uczestniczy w pracach zespołów eksperckich powoływanych przez jednostki i instytucje naukowo-dydaktyczne i Systemu Bezpieczeństwa RP jako członek zespołu. Łącznie uczestniczy lub uczestniczył w pracach 3 zespołów.

Habilitant wykazuje udziału w 1 zespole konkursowym jako ekspert wojskowy z ramienia LAW do oceny projektów zgłoszonych do Konkursu ogłoszonego decyzją Nr 13/MON z dnia 9 lutego 2022 r. w sprawie konkursu o nagrodę Ministra Obrony Narodowej za realizację projektu Bezzałogowego Systemu Powietrznego, Bezzałogowego Systemu Lądowego lub Bezzałogowego Systemu Morskiego do zastosowań związanych z obronnością i bezpieczeństwem państwa (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. poz. 15.).

l) recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopiśmie międzynarodowych i krajowych:

Habilitant nie recenzował projektów międzynarodowych lub krajowych. Natomiast wykazuje recenzje 5 publikacji, w tym 4 w czasopiśmie i 1 monografii.

l) opieka naukowa nad doktorantami w charakterze promotora pomocniczego:

Habilitant wykazuje opiekę **naukową nad doktorantami w charakterze promotora pomocniczego** w 2 przypadkach, mgr. Sławomira Żurawskiego pt. „*Funkcjonowanie systemu zarządzania kryzysowego na przykładzie gminy*” – opracowanej pod kierunkiem dr hab. inż. Zbigniewa Ciekankowskiego, (2021 r.) oraz Pani mgr. Sylwii Filipczuk-Rosińskiej pt. „*Proces kształcenia języka angielskiego w LAW w aspekcie wymagań i potrzeb Sił Powietrznych SZ RP*” – opracowanej pod kierunkiem dr hab. Adama Radomyskiego (2022 r.).

Pozwala to sformułować wniosek o **istotnej aktywności naukowej** w tym obszarze.

Oceniając aktywność naukową **stwierdzam, że trzeci wymóg ustawy został przez dr. Krzysztofa Ogonowskiego spełniony.**

5. Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzatorskich habilitanta:

Habilitant w ramach osiągnięć dydaktycznych i popularyzacji nauki wykazuje szereg przedsięwzięć, które miały zróżnicowany charakter i zakres, ale wskazują na dużą aktywność w zakresie dydaktyki, organizacyjnych i popularyzacji nauki po doktoracie. Do znaczących można uznać, w mojej ocenie, następujące:

1. Pełnienie funkcji: zastępcy i dyrektora instytutu, prodziekana wydziału, a od 2020 r. dziekana wydziału (łącznie ponad 6 lat).
2. Przewodniczenie, członkostwo oraz udział w 18 komisjach, radach i innych gremiach uczelnianych, senackich i wydziałowych.
3. Prowadzenie zajęć na studiach I i II stopnia, studiach podyplomowych oraz kursach specjalistycznych.
4. Opracowanie i udział w opracowaniu programów dla studiów I i II stopnia, inżynierskich oraz podyplomowych.
5. Udział w pracach zespołu przygotowującego wniosek o:
 - uruchomienie w Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych studiów inżynierskich o kierunku Transport (2016 r.), oraz pełnienie nadzoru jako prodziekana ds. dydaktycznych i studenckich odpowiedzialnego za obszar kształcenia;
 - uruchomienie w LAW studiów licencjackich na kierunku bezpieczeństwo lotnicze (2022 r.),
 - uruchomienie jednolitych wojskowych studiów magisterskich w Wydziale Bezpieczeństwa Lotniczego LAW w specjalności: obrona przeciwlotnicza w grupie osobowej 32B01 (2022 r.),
 - przygotowanie (2019 r.), uruchomienie i prowadzenie (obecnie trzeciej edycji) studiów podyplomowych w dwóch specjalnościach: bezpieczeństwo lotnicze i zarządzanie kryzysowe w administracji publicznej.
6. Uzyskanie **Certyfikatu i Znak Jakości „Studia z Przyszłością”** w roku 2017 po przygotowaniu pod kierunkiem habilitanta jako prodziekana ds. dydaktycznych i studenckich oraz zgłoszeniu programu studiów licencjackich (I stopnia) kierunku

Bezpieczeństwo narodowe do II edycji Ogólnopolskiego Konkursu i Programu Akredytacyjnego „Studia z Przyszłością” WBNiL.

7. Współpraca jako prodziekan ds. dydaktycznych i studenckich, a obecnie dziekan Wydziału Bezpieczeństwa Lotniczego z Kołem Naukowym Studentów Bezpieczeństwa Narodowego Lotniczej Akademii Wojskowej w Dęblinie.
8. Aktywny udział w komitecie naukowym wydawnictwa ciągłego pt. „*Prace Naukowe Studentów Lotniczej Akademii Wojskowej*”, którego jest inicjatorem i współzałożycielem. Był recenzentem pierwszego numeru tego wydawnictwa pt. „*Wybrane aspekty bezpieczeństwa*”.
9. **Udział w ramach programu Erasmus+ w Wydziale Nauk Wojskowych i Szkolenia** Oficerskiego w Narodowym Uniwersytecie Służby Publicznej (*National University of Public Service, NUPS*) w Budapeszcie. Węgry.
10. **Promowanie wiedzy z zakresu bezpieczeństwa i współpraca z organizacjami i instytucjami do których należą m.in.:**
 - **Instytut Nauk o Bezpieczeństwie** Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego; Wydział Nauk o Bezpieczeństwie Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Wspólnie z LAW organizowana jest coroczna cykliczna ogólnopolska konferencja naukowa pt. *Prakseologia w naukach o bezpieczeństwie*, w której pełn obowiązki zastępcy przewodniczącego komitetu naukowego.
 - **Wydział Dowodzenia i Operacji Morskich** Akademii Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte, z którym wspólnie organizujemy cykliczną ogólnopolska konferencja naukowa pt. *Bezpieczeństwo w portach lotniczych i morskich* w naukach o bezpieczeństwie.
 - **Polskie Forum Biznesu – Związek Pracodawców oraz Stowarzyszenie Ekspertów Bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej**, gdzie jestem przewodniczącym Komitetu Sterującego z ramienia LAW w realizacji przedsięwzięcia pn. *Kwalifikacje dla bezpieczeństwa* w obszarze przygotowania programów kształcenia dotyczących bezpieczeństwa w organizacji.
 - **Przedsiębiorstwo Państwowe „Porty Lotnicze” oraz Lotnisko im. Fryderyka Chopina w Warszawie**, gdzie jestem koordynatorem wspólnie tworzonego Programu Edukacji Lotniczej i Lotniskowej (PELiL). Założeniem tego Programu jest zapewnienie wykwalifikowanej kadry dla branży lotniczej

i lotniskowej na każdym poziomie kompetencji od pracowników bezpośrednio pracujących na płycie lotniska, przez mechaników lotniczych po menedżerów niskiego, średniego i najwyższego szczebla ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju narodowego przewoźnika, lotnisk regionalnych a przede wszystkim ogromnego zapotrzebowania na światowej klasy kadrę nowego lotniska „Centralnego Portu Komunikacyjnego”.

- **Akademia Marynarki Wojennej**, gdzie w ramach tworzenia pierwszej w Polsce Federacji Akademii Wojskowych jestem członkiem zespołu ds. strategii naukowej oraz zespołu ds. określania kierunków rozwoju naukowego FAW w projekcie „*Wspieranie procesów konsolidacji uczelni*” realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

11. Habilitant sprawował funkcję promotora kilkunastu prac promocyjnych studentów i kierował opracowaniem prac na studiach licencjackich, magisterskich i podyplomowych. Był promotorem 8 prac inżynierskich, 20 prac licencjackich i 6 prac magisterskich dotyczących zagadnień uzbrojenia lotniczego i bezpieczeństwa lotniczego.

12. W trakcie pracy habilitant był wielokrotnie wyróżniany za działalność dydaktyczną, organizacyjną i naukową, w tym między innymi otrzymał:

- „Medal Komisji Edukacji Narodowej” (2018 r.),

Odnaczenia resortowe:

- Brązowy medal „Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny” (2000 r.),
- Brązowy medal „Za zasługi dla obronności kraju” (2003 r.),
- Srebrny medal „Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny” (2011 r.),
- Srebrny medal „Za zasługi dla obronności kraju” (2015 r.),
- Brązowa odznaka i tytuł „Zasłużony Żołnierz Rzeczypospolitej Polskiej” (2019 r.).
- Złoty medal „Za zasługi dla obronności kraju” (2022 r.).

Nagrody uczelniane:

- Nagroda Rektora-Komendanta WSOSP – III stopnia za działalność organizacyjną (2016 r.),
- Odznaka pamiątkowa WSOSP (2018 r.),
- Odznaka pamiątkowa 25 lat Wydziału Lotnictwa (2019 r.).

Należy stwierdzić, że dorobek w zakresie **osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzatorskich** jest znaczący i świadczy o właściwym przygotowaniu habilitanta do promocji kadr i zarządzania organizacjami badawczo-dydaktycznymi.

6. Ocena końcowa i wnioski

Dokonana ocena dorobku naukowego i osiągnięć habilitanta pozwala stwierdzić, że obszar jego zainteresowania badawczego związany jest w ostatnich latach z problematyką bezpieczeństwa, a zaprezentowane wyniki są wartościowe. Zgłaszane zastrzeżenia i niedociągnięcia nie mają decydującego wpływu na jakość i wartość wkładu do teorii nauk o bezpieczeństwie. Jego prace przyczyniły się do wyjaśnienia istoty i znaczenia współczesnego podejścia do bezpieczeństwa powietrznego, zagrożeń, zrozumienia wyzwań przyszłości oraz rozwoju myśli bezpieczeństwa powietrznego w Polsce, w której habilitant ma osiągnięcia.

Na podstawie oceny całokształtu dorobku naukowego, dydaktycznego i organizatorskiego habilitanta należy uznać, że jest on zróżnicowany, wieloaspektowy, w znacznej mierze samodzielny i wartościowy. Przedstawiona do oceny publikacja jest indywidualnym osiągnięciem naukowym o znaczącej wartości poznawczej i użytecznej. Jego badania naukowe charakteryzują się dobrym warszatem naukowym i rzetelnością i wskazuje, że habilitant jest przygotowany do samodzielnego prowadzenia badań oraz kształcenia kadr naukowych.

Stwierdzam, że dr Krzysztof Ogonowski posiada w dorobku **osiągnięcia naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie** oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w tym zagranicznej spełniając tym samym wymagania art. 219 ust. 1 pkt 2, i ust. 3. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. 2018 r., poz. 574, z późn. zm.). Wnioskuje zatem o nadanie dr. Krzysztofowi Ogonowskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie.

